



THOMAS HARRIS



MLČENÍ JEHŇÁTEK



ARGO



Thomas Harris
MLČENÍ JEHŇÁTEK

THOMAS
HARRIS

MLČENÍ
JEHŇÁTEK

ARGO

Přeložila Jana Odehnalová

Czech edition © ARGO, 2019

THE SILENCE OF THE LAMBS

Copyright © 1988 by Yazoo, Inc.

All rights reserved.

Translation © Jana Odehnalová, 1992, 2019

ISBN 978-80-257-2889-5 (váz.)

ISBN 978-80-257-3013-3 (e-kniha)

Památce mého otce

Jestližeť jsem obyčejem jiných lidí bojoval s šelmami v Efezu, co mi to prospěje, nevstanou-liť mrtví?

Epištola sv. Pavla Korintským

Nač se dívat na umrlčí lebku v prstenu, když ji nosím ve své tváři?

John Donne, Extáze

1. KAPITOLA

Behaviorální výzkum, zvláštní oddělení FBI zabývající se sériovými vraždami, se nachází ve spodní části budovy Akademie v Quantiku a zčásti je úplně pod zemí. Ze střelnice sem právě dorazila Clarice Starlingová, v obličeji zarudlá od rychlé chůze po Hogan's Alley. Ve vlasech měla trávu a zelené skvrny byly i na větrovce s nápisem Akademie FBI, protože při cvičném zatýkání šla často k zemi.

V sekretariátu nikdo nebyl, Clarice na sebe krátce pohlédla do skleněných dveří. Věděla, že vypadá dobře, i když není nalíčená. Ruce jí byly cítit kouřem z pistole, ale nebyl čas se umýt – šéf oddělení Crawford přikázal „teď hned“.

Jacka Crawforda zastihla o samotě v labyrintu kanceláří. Stál u jednoho z mnoha stolů, mluvil do telefonu a Clarice měla poprvé za celý rok možnost si ho pořádně prohlédnout. To, co spatřila, ji znepokojilo.

Obvykle Crawford vypadal jako dobře udržovaný inženýr ve středních letech, který si hlídá kondici, získanou kdysi za studií hraním baseballu – mohl být silným chytačem, nezdolným obráncem mety. Teď vypadal vyhuble, límeček u košile mu byl velký a pod zarudlýma očima měl temné váčky. Z novin každý věděl, že behaviorální výzkum teď dostává pěkně do těla. Starlingová jen doufala, že Crawford nezačal pít. To by bylo dost mimo.

Crawford ukončil hovor ostrým „ne“. Z podpaží si vytáhl její složku a otevřel ji. „Starlingová, Clarice M., dobré ráno,“ řekl.

„Dobrý den.“ Její úsměv byl leda tak zdvořilý.

„Nic se neděje. Doufám, že vás nevyděsilo, že jsem si vás zavolał.“

„Ne.“ *Což není tak docela pravda*, pomyslela si Starlingová.

„Podle vašich instruktorů si vedete dobře, patříte ve třídě mezi špičku.“

„Doufám, ještě nás neznámkovali.“

„Čas od času se přeptám.“

To Starlingovou překvapilo; už Crawforda pomalu odepsala coby pokryteckého náfuku.

Zvláštního agenta Crawforda poznala, když působil jako hostující profesor na University of Virginia. Vynikající úroveň jeho kriminologických seminářů byla jedním z faktorů, které ji přiměly jít k FBI. Po přijetí do akademie mu napsala, ale neodpověděl. A celé tři měsíce, kdy byla v Quantiku nováčkem, ji ignoroval.

Starlingová nepatřila k lidem, kteří vyžadují milosti nebo se doprošují přátelství, ale Crawfordovo chování ji zmátlo a zklamalo. Teď v jeho přítomnosti zase pocítila sympatie a litovala svých pochybností.

Evidentně s ním nebylo něco v pořádku. Kromě přirozené inteligence měl v sobě i jisté dovednosti. Starlingová si toho poprvé všimla, když musela ocenit jeho smysl pro barevný soulad a osobitý vkus v oblékání, byť jeho oděv vždy odpovídal předpisovému standardu agenta FBI. I teď vypadal elegantně, ale nějak ošuntěle, jako by pelichal.

„Máme tu takový případ, a já si vzpomněl na vás,“ řekl. „Není to vlastně ani případ, spíš zajímavá práce v terénu. Odkliděte z židle ty Berryho věci a posaďte se tam. Napsala jste tady, že po absolvování akademie byste chtěla na behaviorální oddělení.“

„Chtěla.“

„Máte tu sice četná forenzní školení, ale chybí vám praxe u policie. Požadujeme minimálně šest let.“

„Můj otec byl šerif, vím, jak to u policie chodí.“

Crawford se pousmál. „Jediné, co skutečně platí, je vaše dvojí specializace z univerzity, psychologie a kriminologie, a letní praxe v ústavu duševně chorých – po dvě léta?“

„Ano.“

„Takže váš průkaz psychologického poradce je platný?“

„Ještě dva roky bude. Udělala jsem si ho před vaším seminářem na univerzitě – ještě než jsem se rozhodla pro tohle.“

„Napoprvé jste se sem nedostala, protože jsme přestali přijímat.“

Starlingová přikývla. „Přesto jsem měla štěstí – získala jsem kvalifikaci forenzního znalce. Pracovala jsem pak v laboratoři až do té doby, než začala akademie zase přijímat.“

„Psala jste mi, že jste byla přijata, vidíte, a já jsem myslím neodpověděl. Ano, vím to přesně, neodepsal jsem vám. To jsem měl.“

„Asi jste měl spoustu jiné práce.“

„Víte něco o programu PNZ?“

„Ano. Psychologie násilných zločinů. V *Policejním věstníku* psali, že zpracováváte databázi, ale ještě se to nedá využít v praxi.“

Crawford přikývl. „Vypracovali jsme dotazník. Je použitelný pro všechny sériové vrahy z poslední doby.“ Podal jí silný fascikl papírů v chatrné vazbě. „Je tam část pro vyšetřovatele a část pro oběti, které přežily, pokud nějaké jsou. Modrou část by měl vyplnit vrah, když se mu bude chtít, v růžové části jsou otázky, které klade vyšetřovatel vrahovi a zaznamenává jeho odpovědi i celkové reakce. Je to hodně papírování.“

Papírování. Ctížádost Clarice Starlingové zavětrila jako ohař. Vycítila možnost spolupráce, i když by šlo jen o otrocké vkládání vstupních dat do nového počítačového systému. Bylo lákavé dostat se do behaviorálního výzkumu, dostat tu jakoukoli práci, ale také dobře věděla, co se stane ženě, která se u nadřízených zapíše jako sekretářka – ta nálepka se jí pak drží navěky. Nabízela se jí volba a ona se chtěla rozhodnout dobře.

Crawford na něco čekal, zřejmě jí položil nějakou otázku. Starlingová se s velkou námahou snažila otázku vybatvit.

„Aplikovala jste už některé testy? Třeba Minnesotu nebo Rorschach?“

„Ano, dělala jsem MMPI, Rorschacha ještě ne,“ odpověděla.

„Také tematickou apercepci a dětem jsem dávala Bender-Gestalt.“

„Necháte se snadno vyděsit, Starlingová?“

„Zatím se mi to nestalo.“

„Podívejte, testovali jsme třicet dva známých sériových vrahů, které máme ve vazbě, abychom vytvořili databázi pro psychologické

profilování neobjasněných případů. Většinou spolupracovali dobře, přestože mnozí se chtěli jen předvádět. Dvacet sedm bylo ochotno spolupracovat. Čtyři odsouzení na smrt, kteří žádají o milost, nám nic neřekli, což je pochopitelné. Ale jednoho, kterého potřebujeme nejvíc, se nám nedaří získat ani za nic. Chci, abyste za ním zítra zašla do ústavu.“

Clarice Starlingové srdce poskočilo radostí, ale zároveň se v něm zrodila obava. „A kdo je to?“

„Psychiatr, doktor Hannibal Lecter,“ odpověděl Crawford.

V každé společnosti následuje po vyslovení tohoto jména chvilka ticha.

Starlingová se podívala na Crawforda klidně, ale zaraženě. „Hannibal-kanibal,“ řekla.

„Ano.“

„Ano, dobře... samozřejmě. Jsem ráda, že mi dáváte takovou šanci, ale stejně žasnu, proč zrovna já?“

„Především proto, že jste po ruce,“ řekl Crawford. „Stejně neočekávám, že bude spolupracovat. Pokaždé odmítl, ale to jsme jednali prostřednictvím ředitele ústavu. Chci mít jistotu a poslat tam našeho kvalifikovaného vyšetřovatele, aby požádal Lectera osobně. Jsou tu důvody, které vás nemusejí zajímat. Prostě mi tu na oddělení nikdo nezbyl.“

„Máte toho teď hodně – Buffalo Bill, ty případy v Nevadě,“ řekla Starlingová.

„Teď jste na to kápła. Je to rozvleklý případ, mrtvolý nám už dost vychladly.“

„Řekl jste zítra, tedy na to spěcháte. Souvisí to nějak s nějakým rozdělaným případem z poslední doby?“

„Ne. Kéž by.“

„Musím vám sepsat psychologickou analýzu, i když mě odmítne?“

„Ne. Na nepřístupného pacienta doktora Lectera už tady mám hromadu analýz a každá je jiná.“

Crawford si vysypal na dlaň dvě tabletky vitamínu C a ve vodě si rozpustil jedlou sodu. „Je to zvláštní... Lecter je psychiatr a sám publikuje v odborných časopisech mimořádné věci, ale o svých

drobných anomáliích nepíše. Předstíral dobré vztahy s ředitelem ústavu Chiltonem, jednou k němu šel na nějaké testy – s manželkou na měření tlaku omotanou kolem penisu se díval na obrázky různých katastrof. A byl to Lecter, kdo výsledky testů publikoval první. Napsal, co zjistil o Chiltonovi, a udělal z něj naprostého hlupáka. Udrží stálou korespondenci se studenty psychiatrie o jevech, které nemají s jeho případem nic společného. A to je všechno, co dělá. Jestli s vámi nebude mluvit, pak požaduji jen běžnou zprávu. Jak vypadá, popis jeho cely, co dělá. Abych tak řekl, místní kolorit. Zjistěte, jaký tisk mu chodí a co od něj odchází ven. Nemyslím seriózní noviny, ale bulvár. Zbožňují Lectera víc než prince Andrewa.“

„Pokud mne paměť neklame, nějaký odporně slizký plátek mu nabídl padesát tisíc dolarů za recepty, že?“ řekla Starlingová.

Crawford přikývl. „Jsem si jist, že *National Tattler* si někoho v ústavu koupil. A protože jsem už vaši návštěvu domluvil, noviny o vás jistě vědí.“

Crawford se předklonil a pohlížel na ni ze vzdálenosti něco málo přes půl metru. Všimla si, že skrz jeho bifokály vypadají kruhy pod očima rozmazaně. Před chvílí si vykloktal listerinem.

„Tak, Starlingová, a teď se maximálně soustřeďte. Posloucháte mě?“

„Ano, pane.“

„Při setkání s Hannibalem Lecterem musíte být velmi opatrná. Doktor Chilton, šéf ústavu pro mentálně choré zločince, s vámi probere bezpečnostní postup, podle něhož budete s Lecterem jednat. Dodržujte ho. *V žádném případě ho neporušujte, ani v nejmenším.* Začne-li s vámi Lecter vůbec mluvit, bude to proto, aby se dozvěděl něco o vás. Je to ten typ zvědavosti, s jakou had nahlíží do ptačího hnízda. Při vyšetřování se musí vždycky trochu kličkovat, to víte vy i já, ale neříkejte mu o sobě nic osobního. Jeho mozek nesmí zachytit žádné soukromé informace o vás. Víte, co udělal Willu Grahamovi.“

„Četla jsem o tom, když se to stalo.“

„Rozřezal Willa nožem na linoleum, když se do sebe pustili. Je div, že Will neumřel. Vzpomínáte si na toho Červeného draka?

Lecter poslal na Willa a jeho rodinu Francise Dolarhydea. Willův obličej teď kvůli Lecterovi vypadá, jako by po něm maloval Picasso. V ústavu roztrhal jednu sestřičku. Dělejte svou práci, jenom nezapomínejte na to, co je Lecter zač.“

„A co je vlastně zač? Vy to víte?“

„Já vím jen to, že je to zrůda. Nic dalšího nemůže nikdo s jistotou říct. Možná na to přijdete vy. Nevykouzlil jsem si vás z klobouku, Starlingová. Když jsem přednášel na univerzitě, pokládala jste mi zajímavé dotazy. Na vaši zprávu se potom podívá ředitel FBI, bude-li jasná, přesná a dobře propracovaná, a o tom rozhodnu já. Tu zprávu tady chci mít do neděle devět ráno. Takže, Starlingová, postupujte určeným způsobem.“

Crawford se na ni usmál, ale oči měl pohaslé.

2. KAPITOLA

Dr. Frederick Chilton, 58 let, správce Baltimorské státní nemocnice pro duševně choré zločince, má dlouhý široký stůl, na němž se nenacházejí žádné tvrdé nebo ostré předměty. Někteří zaměstnanci říkají jeho stolu „vodní příkop“. Jiní zaměstnanci zase nevědí, co má tato přezdívka znamenat. Když Clarice Starlingová vešla do kanceláře, zůstal Chilton sedět za stolem.

„Už jsme tady měli hodně agentů, ale nepamatuju se, že by sem přišel někdo tak půvabný,“ řekl, aniž by povstal.

Bez dlouhého přemýšlení poznala Starlingová, že jeho natažená ruka se leskne lanolinem od toho, jak si věčně uhlazuje vlasy. Pustila jeho ruku o něco dřív než on její.

„Jste slečna Sterlingová, že?“

„Jsem Starlingová, doktore, s *a*. Jsem ráda, že mi věnujete svůj čas.“

„Takže FBI už taky zaměstnává ženy, jako to dělají všude jinde, haha.“ Připojil tabákový úsměv, používaný k oddělování vět.

„FBI se stále zdokonaluje, pane doktore. To se nedá popřít.“

„Zůstanete v Baltimoru pár dní? Víte, tady si můžete taky trochu užít, stejně jako ve Washingtonu nebo New Yorku, jenom musíte vědět, kam zajít.“

Podívala se stranou, aby se ušetřila jeho úsměvu, a ihned jí došlo, že její nechuť zaregistroval. „Určitě je to tady báječné, ale mám přesné instrukce a ty mi praví, že musím navštívit doktora Lectera a ještě dnes odpoledne referovat.“

„Dalo by se vám někdy později někam do Washingtonu zavolat, jen abych věděl, jak se celý případ dál vyvíjí?“

„Samozřejmě. To je od vás hezké, že vás to zajímá. Tohle je případ zvláštního agenta Crawforda a jeho prostřednictvím mne můžete kontaktovat.“

„Aha,“ řekl Chilton. Tváře měl protkané růžovými žilkami, které neladily se svéráznou nazrzle hnědou barvou jeho vlasů. „Dejte mi prosím vaše doklady.“ Nechal ji stát, zkoumal její pověření a identifikační kartu. Pak jí všechno vrátil a povstal. „To moc času nezabere. Pojdte se mnou.“

„Jestli jsem to dobře pochopila, tak mi máte dát instrukce, doktore Chiltone,“ řekla Starlingová.

„To můžeme udělat cestou.“ Vyšel zpoza stolu a podíval se na hodinky. „Za půl hodiny musím být na obědě.“

Krucí, měla jsem ho prokouknout líp a rychleji. Možná to není až tak velký hlupák. Možná ví i něco užitečného. Nic by se jí nestalo, kdyby se jednou uculila, i když tohle jí zrovna moc dobře nejde.

„Pane doktore, mám s vámi domluvenou schůzku. Nechali jsme to na vás, kdy se to bude hodit vám a budete mi moci věnovat chvilku času. Během vyšetřování může vyjít leccos najevo. Možná s vámi budu potřebovat konzultovat některé jeho odpovědi.“

„Opravdu pochybuju, že byste mou pomoc potřebovala. Jo, ještě si musím zavolat, než půjdeme. Dohoním vás venku v sekretariátu.“

„Ráda bych si tady nechala plášť a deštník.“

„Venku,“ řekl Chilton. „Dejte to Alanovi v sekretariátu. On to zařídí.“

Alan měl na sobě oblečení podobné pyžamu, které je určeno pro chovance ústavu. Cípem košile utíral popelníky. Když si od ní bral plášť, přejížděl si jazykem zevnitř tvář.

„Děkuji vám,“ řekla.

„Není zač. Jak často chodíte srát?“ zeptal se.

„Co jste to řekl?“

„Leze to z vás dlooooouuuhééé?“

„Někam si to pověsím sama.“

„Vám nic nebrání ve výhledu – můžete se vohnout a dívat se,